

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	مقدمه
۵	فصل اول: رهیافت‌های تفویض به حقوق سازمان‌های بین‌المللی
۵	مقدمه
۵	زمینه‌های شکل‌گیری سازمان‌های بین‌المللی از منظر لیبرالیسم
۶	۱. مختصات سیاسی و اقتصادی اروپای قرن ۱۹
۶	۲. اقدام برای حفظ وضع موجود سلاطین در اروپا
۷	۳. ظهور نگرش‌های سوسیال‌دموکراسی
۷	۴. گفتمان ضرورت صلح و امنیت بین‌المللی
۷	تناقض در نظام‌های بین‌المللی
۹	نقش کنش‌یار
۱۰	واقع‌گرایی و سازمان‌های بین‌المللی
۱۴	نظریهٔ ثبات هژمونیک و شرح مکملی بر واقع‌گرایی ساختاری
۱۶	سازمان‌گاری و سازمان‌های بین‌المللی
۱۸	لیبرالیسم و سازمان‌های بین‌المللی
۲۱	نولیبرال‌ها و سازمان‌های بین‌المللی
۲۳	کارکردگرایی، هم‌گرایی، رژیم‌های بین‌المللی و سازمان‌های بین‌المللی
۲۶	مارکسیسم و سازمان‌های بین‌المللی
۲۸	رهیافت قانون‌گرایانه
۲۸	فرایند انجام کار و پیشنهادات سازمان‌های بین‌المللی
۲۹	پرونده‌های عملیاتی دعاوی، قطعنامه و توصیه‌نامه
۲۹	ویژگی‌های مشترک سازمان‌های بین‌المللی
۳۰	طبقه‌بندی سازمان‌ها از نظر قواعد عضویت
۳۰	طبقه‌بندی سازمان‌های بین‌المللی از نظر اهداف
۳۱	منطقه‌گرایی و سازمان‌های منطقه‌ای
۳۶	رویکرد اسلامی به روابط بین‌الملل و سازمان‌های بین‌المللی
۳۷	اصول سیاست خارجی اسلام

صفحه	عنوان
۳۸	الف) اصل توحید
۳۸	ب) اصل نفی سبیل (عزت و سیادت اسلامی)
۳۸	ج) اصل همزیستی مسالمت آمیز
۴۰	د) رعایت احترام متقابل و نزاکت بین المللی
۴۰	ه) اصل وفای به عهد و احترام به قراردادهای و پیمانها
۴۰	راهبرد اسلام در سیاست خارجی
۴۰	الف) راهبرد دعوت
۴۱	ب) راهبرد صلح
۴۱	ج) راهبرد جهاد
۴۲	اصول روابط خارجی جمهوری اسلامی ایران
۴۴	واقع گرایی، اسلام و روابط بین الملل
۴۸	جمع بندی
۵۰	فصل دوم: زمینه ها و تحولات مؤثر در شکل گیری سازمان های بین المللی اوراسیایی
۵۰	مقدمه
۵۰	شرایط پیش و پس از فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی
۵۷	حضور قدرت های بزرگ در منطقه
۵۷	اهداف و منافع قدرت های منطقه ای و فرامنطقه ای در اوراسیا
۶۲	بازیگران منطقه ای
۶۲	ترکیه
۶۳	ایران
۶۴	روندهای مؤثر در هم گرایی اوراسیایی
۶۴	تحولات قبل و بعد از ۱۱ سپتامبر
۶۸	افول روسیه و بازتعریف نظم اوراسیا
۷۰	بحران اوکراین
۷۱	جمع بندی
۷۳	فصل سوم: سازمان کشورهای مستقل مشترک المنافع (CIS)
۷۳	پیش زمینه شکل گیری
۷۶	کشورهای عضو
۷۷	اهداف فصل
۷۷	اهداف تأسیس

صفحه	عنوان
۷۸	ارکان اصلی
۷۸	نهادهای هماهنگ کننده اتحادیه کشورهای مستقل
۷۹	شورای امنیت جمعی
۷۹	مهم ترین اقدامات و دستاوردها
۷۹	حوزه امنیتی و نظامی
۸۱	حقوق بشر
۸۱	امور اقتصادی
۸۲	رویکردهای اقتصادی
۸۴	ظرفیت های انرژی کشورهای حوزه CIS
۸۶	ارزیابی عملکرد سازمان
۸۹	تعاملات با جمهوری اسلامی ایران
۹۰	جمع بندی
۹۲	فصل چهارم: سازمان پیمان امنیت دسته جمعی
۹۲	پیش زمینه شکل گیری
۹۵	اعضا
۹۸	ارکان و ساختار سازمان
۱۰۰	اساسنامه و اسناد حقوقی مرتبط با سازمان
۱۰۱	مهم ترین راهبردها، اقدامات و دستاوردها
۱۰۶	برنامه های آتی و چشم انداز
۱۱۰	ارزیابی عملکرد سازمان
۱۱۳	تعاملات با جمهوری اسلامی ایران
۱۱۵	جمع بندی
۱۱۷	فصل پنجم: سازمان همکاری شانگهای (SCO)
۱۱۷	پیش زمینه شکل گیری
۱۱۹	بسترهای شکل گیری
۱۱۹	الف) همکاری ضد تروریستی و ضد جدایی طلبی در منطقه
۱۲۰	ب) عادی سازی روابط و تنش زدایی میان چین و روسیه
۱۲۰	ج) ایجاد موازنه میان روسیه و چین
۱۲۱	د) ایجاد موازنه در برابر هژمونی ایالات متحده آمریکا
۱۲۲	ه) گسترش همکاری های اقتصادی منطقه ای

صفحه	عنوان
۱۲۲	اعضا
۱۲۵	ارکان و ساختار سازمان
۱۲۹	اساسنامه و اسناد حقوقی مرتبط با سازمان
۱۳۱	مهم‌ترین راهبردها، اقدامات و دستاوردها
۱۳۴	برنامه‌های آتی و چشم‌اندازها
۱۳۶	ارزیابی عملکرد سازمان
۱۳۸	تعاملات با جمهوری اسلامی ایران
۱۴۱	جمع‌بندی
۱۴۳	فصل ششم: اتحادیه اقتصادی اوراسیا
۱۴۳	پیش‌زمینه شکل‌گیری
۱۴۵	اهداف و اولویت‌ها
۱۴۶	اعضا
۱۴۸	ریاست اتحادیه
۱۴۸	سطوح هم‌گرایی اقتصادی
۱۴۹	ساختارها و نهادهای مدیریتی
۱۵۱	بودجه اتحادیه و سهم هر عضو
۱۵۲	پیشینه هم‌گرایی اقتصادی
۱۵۳	شاخص‌های کلی اعضا
۱۵۴	مساحت و جمعیت
۱۵۴	بازار داخلی
۱۵۵	انرژی
۱۵۶	زیرساخت
۱۵۶	نرخ صنعتی
۱۵۷	حریم هوایی واحد اوراسیا
۱۵۸	کشاورزی
۱۵۸	ارزیابی عملکرد سازمان
۱۶۰	ایران و اتحادیه اقتصادی اوراسیا
۱۶۱	روند عضویت در اتحادیه و جهش اقتصادی ایران
۱۶۲	موارد تحت پوشش موافقت‌نامه
۱۶۲	موافقت‌نامه تشکیل منطقه تجاری آزاد بین ج.ا.ایران و اتحادیه اقتصادی اوراسیا
۱۶۳	برخی اقلام مشمول تعرفه صفر برای صادرات به اوراسیا

صفحه	عنوان
۱۶۴	ایران پل ارتباطی اوراسیا- خاورمیانه
۱۶۵	ورود ایران به بازارهای جهانی
۱۶۵	تجارت و تعاملات
۱۶۵	جمع بندی
۱۶۸	فصل هفتم: سازمان همکاری های اقتصادی (اگو)
۱۶۸	پیش زمینه شکل گیری
۱۷۱	اعضا
۱۷۱	سابقه عضویت کشورهای اوراسیایی و تأثیرات ECO بر اوراسیا
۱۷۵	ارکان و ساختار سازمان
۱۷۷	مؤسسه های اقتصادی اگو
۱۷۸	مهم ترین راهبردها، اقدامات و دستاوردها
۱۸۰	برنامه های آتی و چشم انداز
۱۸۱	ارزیابی عملکرد سازمان
۱۸۴	تعاملات با جمهوری اسلامی ایران
۱۸۷	جمع بندی
۱۸۹	فصل هشتم: سازمان امنیت و همکاری اروپا
۱۸۹	پیش زمینه شکل گیری
۱۹۱	اعضا
۱۹۲	سابقه عضویت کشورهای اوراسیایی و تأثیرات OSCE بر اوراسیا
۱۹۵	ارکان و ساختار سازمان
۱۹۶	شورای وزیران
۱۹۷	شورای دائمی
۱۹۷	دبیرخانه OSCE
۱۹۸	دفتر نهادهای دموکراتیک و حقوق بشر سازمان امنیت و همکاری اروپا
۱۹۸	کمیساریای عالی OSCE در امور اقلیت های ملی
۱۹۹	نماینده OSCE در زمینه آزادی رسانه های جمعی
۱۹۹	دادگاه سازش و داوری
۲۰۰	گروه مینسک
۲۰۰	مجمع پارلمانی OSCE
۲۰۱	مجمع همکاری های امنیتی

صفحه	عنوان
۲۰۱	نهادهای فرعی غیررسمی
۲۰۳	سایر نهادهای مرتبط با سازمان امنیت و همکاری اروپا
۲۰۴	اساسنامه و اسناد حقوقی مرتبط با سازمان
۲۰۴	منابع مالی و بودجه
۲۰۶	اصول راهنمای OSCE در مقابله با تروریسم
۲۰۶	مهم‌ترین راهبردها، اقدامات و دستاوردها
۲۰۶	زمینه‌های اصلی فعالیت OSCE
۲۰۸	مبارزه با قاچاق انسان
۲۰۹	مقابله با تروریسم
۲۱۰	پیشگیری و حل تعارض
۲۱۱	امنیت سایبری
۲۱۲	تحکیم نهادهای دموکراتیک
۲۱۲	امنیت اقتصادی
۲۱۴	برنامه‌های آموزشی
۲۱۵	فعالیت‌های اصلی سازمان
۲۱۵	برگزاری انتخابات
۲۱۵	امنیت محیط زیست
۲۱۶	برابری جنسیتی، صلح، دموکراسی و امنیت
۲۱۷	حقوق بشر
۲۱۷	آزادی رسانه‌ها
۲۱۸	مهاجرت
۲۱۸	مسائل اقلیت‌های ملی
۲۱۹	فعالیت‌های پلیسی
۲۲۰	اصلاحات و همکاری در بخش امنیت
۲۲۰	حاکمیت قانون
۲۲۱	تاب‌آوری و عدم تبعیض
۲۲۱	جوانان
۲۲۲	اهداف توسعه پایدار و OSCE
۲۲۳	برنامه‌های آتی و چشم‌انداز
۲۲۴	ارزیابی عملکرد سازمان
۲۲۷	تعاملات با جمهوری اسلامی ایران
۲۲۹	جمع‌بندی

صفحه	عنوان
۲۳۱	فصل نهم: مرکز هماهنگی و اطلاعات منطقه‌ای آسیای مرکزی برای مبارزه با قاچاق مواد مخدر
۲۳۱	پیش‌زمینه شکل‌گیری
۲۳۴	اعضا
۲۳۵	ارکان و ساختار
۲۳۷	مهم‌ترین راهبردها، اقدامات و دستاوردها
۲۳۹	برنامه‌های آتی و چشم‌انداز
۲۴۰	ارزیابی عملکرد سازمان
۲۴۱	تعاملات با جمهوری اسلامی ایران
۲۴۳	جمع‌بندی
۲۴۵	فصل دهم: سازمان کشورهای ترک
۲۴۵	پیش‌زمینه شکل‌گیری
۲۴۶	اعضا
۲۴۶	مهم‌ترین بندهای اساسنامه و سندهای حقوقی
۲۴۷	ارکان اصلی
۲۴۹	سازمان‌های وابسته
۲۵۰	مهم‌ترین راهبردها، اقدامات و دستاوردها
۲۵۹	همکاری بین‌المللی
۲۵۹	برنامه آتی و چشم‌انداز
۲۶۱	ارزیابی عملکرد سازمان
۲۶۳	تعاملات با جمهوری اسلامی ایران
۲۶۵	جمع‌بندی
۲۶۷	فصل یازدهم: تعاملات ایران و سازمان‌های بین‌المللی اوراسیایی
۲۶۷	مقدمه
۲۶۷	زمینه‌ها و بسترهای تعامل جمهوری اسلامی ایران و سازمان‌های بین‌المللی اوراسیایی
۲۶۷	همسایگی
۲۶۸	پیوند ژئوپلیتیک
۲۶۹	منافع مشترک در حوزه ژئواکونومی میان منطقه‌گرایی برای ثبات در افغانستان
۲۷۰	صف‌بندی مشترک در ساختار نظام بین‌الملل
۲۷۱	نگاه بازیگران اوراسیایی به تعامل نهاد گرایانه با جمهوری اسلامی ایران
۲۷۱	روسیه

صفحه	عنوان
۲۷۲	چین
۲۷۲	ایالات متحده آمریکا
۲۷۳	اتحادیه اروپا
۲۷۵	مدل همکاری جمهوری اسلامی ایران با سازمان‌های بین‌المللی اوراسیایی
۲۷۵	راهبری
۲۷۷	عضویت
۲۷۷	سازمان همکاری شانگهای
۲۷۹	مشارکت
۲۷۹	اتحادیه اقتصادی اوراسیا (EEU)
۲۸۱	مرکز اطلاعات منطقه‌ای و هماهنگی آسیای میانه (CARICC)
۲۸۱	همکاری
۲۸۱	سازمان پیمان امنیت دسته‌جمعی
۲۸۲	کشورهای مشترک‌المنافع مستقل (CIS)
۲۸۳	هماهنگی
۲۸۳	سازمان امنیت و همکاری اروپا
۲۸۴	جمع‌بندی
۲۸۶	ضمائم
۲۸۶	اساسنامه و اسناد حقوقی مرتبط با سازمان همکاری اقتصادی
۲۸۹	اساسنامه و اسناد حقوقی مرتبط با سازمان کاریک
۳۰۱	منابع و مآخذ

مقدمه

برقراری صلح و امنیت جهانی و ایجاد همکاری‌های سیاسی، اقتصادی و فرهنگی از اساسی‌ترین نیازهای بشر بوده‌اند؛ اما پیشبرد هدف‌های صلح بین‌المللی بدون تشکیل نهادهایی که این اهداف را دنبال کنند، میسر نبوده است. در قرون گذشته، روابط بین‌الملل مبتنی بر روابط دوجانبه یا چندجانبه دولت‌ها بود، هرچند در قرن نوزدهم نیز کوشش‌هایی جهت نظام بخشیدن به همکاری‌های بین‌المللی صورت گرفت، اما چندان نتیجه‌بخش نبود؛ به‌ویژه این که حوزه آن اقدامات به قاره اروپا محدود می‌شد. فرایند تشکیل سازمان‌های بین‌المللی اوراسیایی که ریشه در یک ایده دهه ۱۹۹۰ دارد، فصل جدیدی از رقابت‌های کنشگران قدرتمندتر اوراسیایی با واحدها و مناطق دیگر را پدید آورد.

اوراسیا این گستره عظیم جغرافیایی، بخش مهمی از جمعیت، تولید ناخالص ملی و منابع انرژی دنیا را دربر می‌گیرد. در مطالعات شورای آتلانتیک ایالات متحده آمریکا در سال ۲۰۰۱، قلمروی به نام «اوراسیای مرکزی» تعریف شد که از غرب به دریای سیاه، از شرق به نواحی غربی چین، از شمال به روسیه و از جنوب به ایران، پاکستان و افغانستان محدود می‌شود. بر این اساس اوراسیای مرکزی شامل آسیای مرکزی (ازبکستان، تاجیکستان، ترکمنستان، قرقیزستان و قزاقستان) در شرق دریای خزر، قفقاز جنوبی^۱ (آذربایجان، ارمنستان و گرجستان) در غرب دریای خزر و جمهوری‌های اسلاو (اوکراین، روسیه سفید، فدراسیون روسیه و مولداوی) و سایر جمهوری‌های شوروی سابق را دربر می‌گیرد. سرزمین آسیای مرکزی از جمله مناطقی است که از دیرباز عرصه رقابت ژئوپلیتیک گسترده‌ای میان قدرت‌های جهانی بوده است.

سابقه تشکیل برخی از سازمان‌های بین‌المللی اوراسیایی به دوران اتحاد شوروی و موافقت‌نامه‌های گورباچف با رهبران چین مربوط می‌شود. پایان حیات اتحاد جماهیر شوروی در عرصه منطقه‌ای و بین‌المللی باعث بروز تغییرات فراوانی گردید. با آزاد شدن فضای آسیای

1. South Caucasus

مرکزی ناشی از استقلال، بسیاری از قدرت‌های منطقه‌ای و بین‌المللی فرصت را برای نقش‌آفرینی برتر در این منطقه غنیمت شمردند و درصدد پرکردن خلأ ایجادشده برآمدند. پس از پایان عمر جهان دوقطبی، گرایش به سمت تأسیس و فعالیت سازمان‌های منطقه‌ای نسبت به دهه‌های قبل تشدید شد. اگرچه در آن دوره نیز سازمان‌های منطقه‌ای زیادی تولد یافتند و با رویکردهای مختلف اقتصادی، سیاسی و امنیتی فعالیت می‌کردند، ولی بعد از افول عمر ابرقدرت شرق، انگیزه هم‌گرایی‌های منطقه‌ای در میان برخی از دولت‌ها و ملت‌ها بنا به دلایل مختلف بیش‌ازپیش قوت گرفت. از دلایل عمده این رویکرد، پرکردن خلأ ناشی از فروپاشی شوروی و ایجاد چتر امنیتی جدید در دنیای تازه بود. برخی دیگر از کشورها با هدف تحکیم موقعیت بین‌المللی خود در نظام بین‌الملل یک - چندقطبی، تمایل خود را به تشکیل سازمان‌های همکاری منطقه‌ای نشان دادند و در راه تحقق آن گام برداشتند.

می‌توان گفت که اوراسیای مرکزی به محل تلاقی دو فرایند هم‌گرایی - یکی سیاست همسایگی اروپا و دیگری فرایند هم‌گرایی میان کشورهای مستقل مشترک‌المنافع - تبدیل شده است. روسیه خواهان تشکیل اتحادی شبیه به اتحادیه اروپا و البته با جمهوری‌های استقلال‌یافته و نیز تشکیل سازمان‌های بین‌المللی منطقه‌ای در آسیای مرکزی و اتحاد با سایر کشورهای مد نظر خود است و غرب، که از ایجاد دوباره شوروی قدرتمند هراس دارد، با این امر به مخالفت می‌پردازد. فعالیت ایالات متحده و اروپا در کشورهای استقلال‌یافته، باعث ایجاد حس خطر مستقیم برای منافع ملی و امنیت ملی روسیه شده است و آن‌ها را به اتخاذ اقدامات متقابل از جمله تشکیل سازمان‌های بین‌المللی منطقه‌ای با عضویت کشورهای منطقه و سایر قدرت‌های فرامنطقه‌ای واداشته است.

از سوی دیگر امریکا و اتحادیه اروپا با عضویت در سازمان‌های بین‌المللی منطقه‌ای در آسیای مرکزی نظیر سازمان امنیت و همکاری اروپا و سازمان توسعه اقتصادی و دموکراسی گوام به دنبال منافع و اهدافی از جمله: کنترل امنیت انرژی در منطقه، نظارت بر حقوق بشر، تقویت روابط و تجارت بین بنادر دریای خزر، آزادی رسانه‌ها، نظارت بر انتخابات آزاد و حکومت‌داری به شیوه غربی می‌باشند.

از آن روی که منطقه اوراسیا همواره در قلب تحولات ژئوپلیتیک بوده است، توجه بازیگران مهم این منطقه، به‌ویژه روس‌ها، به رقابت‌های بین‌منطقه‌ای سبب شده است تا سائیه سنگین تقابلات سنتی بر مدل همکاری‌ها و اتحادهای اقتصادی تجاری این مجموعه ادامه داشته باشد؛ بنابراین در این پژوهش به منظور تحلیل رقابت‌های کنشگران قدرتمندتر اوراسیایی با

واحدها و مناطق دیگر، به تبیین سازمان‌های بین‌المللی اوراسیایی پرداخته می‌شود. یکی از انگیزه‌های اصلی نگارش این کتاب، خلأ موجود در این زمینه بود. تحقیق حاضر در مقایسه با سایر پژوهش‌های مرتبط با سازمان‌های بین‌المللی اوراسیایی، جامع‌تر و به‌روزتر است. در این خصوص، تاکنون تحقیق جامعی صورت نگرفته و به‌نوعی می‌توان گفت موضوعی نو و بدیع می‌باشد. این تحقیق می‌تواند ابزاری کاربردی و کمکی برای تصمیم‌گیرندگان در عرصه روابط بین‌الملل و در حوزه اوراسیا باشد و موجب ارائه دیدی بهتر جهت بررسی و تحلیل شرایط گردد. این کتاب ابزاری ارزشمند برای خواننده در مورد سازمان‌های بین‌المللی اوراسیایی خواهد بود. محور اصلی این نوشتار، بررسی این سازمان‌ها و مؤسسات وابسته به آن می‌باشد. بررسی این سازمان‌ها و سایر مفاهیم کتاب از خلال متون خارجی و داخلی و همچنین از سایت‌های معتبر صورت گرفته است.

کتاب حاضر در ۱۲ فصل تألیف شده است:

در فصل اول به رهیافت‌های تئوریک به حقوق سازمان‌های بین‌المللی اشاره شده است. در فصل دوم، زمینه‌ها و تحولات مؤثر در شکل‌گیری سازمان‌های بین‌المللی اوراسیایی بررسی می‌شوند. رقابت‌های سیاسی، ژئوپلیتیکی و نظامی قرن نوزدهم در آسیای مرکزی از عوامل مهم شکل‌گیری این سازمان‌ها بوده که در این فصل به آن‌ها پرداخته شده است. فصل سوم، به معرفی سازمان کشورهای مستقل مشترک‌المنافع (CIS) می‌پردازد که به جهت برخورداری از موقعیت ژئواکونومیک (شامل برخورداری از نفت، گاز و به‌طور کلی انرژی، بازار و تجارت، خطوط مواصلات بین‌المللی و نیز ژئوکالچرال (منطقه فرهنگی)) بسیار حائز اهمیت بوده و کانون توجه ایران نیز قرار گرفته است.

در فصل چهارم، به معرفی سازمان پیمان امنیت دسته‌جمعی (CSTO) و کشورهای عضو این سازمان با مرکزیت روسیه پرداخته شده است.

فصل پنجم، به معرفی یکی از مهم‌ترین سازمان‌ها، یعنی سازمان همکاری شانگهای (SCO) - که نقشی مهم در منطقه دارد - پرداخته است و همچنین پیامدهای عضویت دائم جمهوری اسلامی ایران در سازمان همکاری شانگهای را بررسی کرده است.

فصل ششم، از فرایند تشکیل اتحادیه اقتصادی اوراسیا (EEU) و نگاه کشورهای راهبر این مجموعه در سلسله رقابت‌های ژئوپلیتیک حکایت دارد که بین یک منطقه جغرافیایی مهم و رقبای ژئوپلیتیک دیرین جاری هستند.

در فصل هفتم، به بررسی سازمان همکاری اقتصادی (ECO) - تنها سازمان اقتصادی

منطقه‌ای که مقر آن در ایران قرار دارد - پرداخته شده است.

فصل هشتم، به معرفی سازمان امنیت و همکاری اروپا (OSCE) که از نظر جغرافیایی محدوده زیادی را دربر گرفته و کشورهای قدرتمند جهان در آن عضو یا ناظرند، پرداخته شده است.

فصل نهم به مرکز هماهنگی و اطلاعات منطقه‌ای آسیای مرکزی برای مبارزه با قاچاق مواد مخدر (CARICC) اختصاص یافته است. این سازمان در طول سال‌های اخیر به یک چهارچوب نهادی مهم منطقه‌ای برای مبارزه با قاچاق مواد مخدر تبدیل شده و در حال توسعه است.

دهمین فصل نیز به سازمان کشورهای ترک‌زبان اختصاص یافته که به تازگی تأسیس شده و یک ارتقای نهادگرایانه در ساختار پیشین که شورای ترکی بود، محسوب می‌شود. چهار جمهوری آسیای مرکزی و یک جمهوری قفقاز در این سازمان عضو دائم یا ناظرند و ایده‌های توسعه‌گرایانه زیادی برای این سازمان به طور رسمی ذکر شده است.

فصل یازدهم با عنوان «تعاملات ایران و سازمان‌های بین‌المللی اوراسیایی» پژوهشی پیرامون الزامات تعامل و همکاری ایران با سازمان‌های بین‌المللی اوراسیایی در این نوشتار است.

در پایان تأکید می‌کنم بخش مهمی از مطالب و یافته‌های تحلیلی درج‌شده در این کتاب نتیجه تحقیقات و تجربیات عملیاتی نگارنده در حوزه سازمان‌های اوراسیایی بوده است. در عین حال از آنجایی که تاکنون به شکل مبسوط، به روش تصنیف و با رویکردی جامع‌نگرانه و تحلیلی چنین منبعی در حوزه سازمان‌های بین‌المللی اوراسیایی به رشته تحریر درنیامده است، این اثر به عمده پژوهشگران علاقه‌مند به این حوزه توصیه می‌شود. در تنظیم مباحث کتاب، آشنایی پژوهشگران، تحلیلگران و دانشجویان رشته‌های حقوق بین‌الملل، علوم سیاسی و روابط بین‌الملل مد نظر بوده است. اهمیت این پدیده و علاقه دانشجویان به مباحث سازمان‌های بین‌المللی اوراسیایی از یک سو و نیز فقدان منابع کافی به زبان فارسی در این زمینه از سوی دیگر، انگیزه اصلی در نگارش این کتاب بوده است.